

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dvbivm VI. Ad quam ex quatuor Regulis hæc Alberti Regula reducatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Et Francisc. à S. MARIA Tom. 2. Annalium Congreg. Hispan. Carmel. Discal. lib. 6. cap. 29. & 30

ipsi copiosam messem conspicerent; ac cum paucitate ministrorum compararent, quasi invento thesauro in Hispaniam redierunt auxiliares operarios à Prælati postulaturi. Quis ergo ex his non inferat Missiones esse nostro Instituto convenientissimas? siquidem tempore quo incipere fuerunt, mirabiles progressus sancti Evangelii prædicatio egit, Domino etiam cooperante, & sermonem confirmante, sequentibus signis: ita ut usque in hodiernum diem Carmelitarum Discalceatorum memoria, & desiderium apud Regem, proceresque alios iterum eos visendi, eorumque fruendi doctrina permaneat: quæ omnia signa manifesta sunt Divinæ voluntatis. Quod si semel, aut iterum in illas Provincias missi Religiosi, vel in mare submersi, vel ob alia impedimenta re infecta redierunt, quid inde? num quia Divus Franciscus ad Soldanum profectus, eum ad fidem non perduxit, aut quia innumeri alii Religiosi Divino iudicio ab incepto itinere sunt impediti, Franciscani, aut Religiosi alii ab incepto desistunt, & Missiones sibi non convenire prudenter judicabunt.

Ad ultimum respondetur, voluntatem Divinam per Superiores in inferiores derivari, illisque hac via, & non alia certiori, aut æquè certa innotescere: ad rem igitur accedamus. Nobis de voluntate Divina ex duobus capitibus clarè constat; primo ex constitutionibus ipsis, in quibus Missiones, ut nostro Instituto consentaneæ asseruntur, cum dicitur ad Definitorium spectare mittere ad Missiones, sive conversiones infidelium. Secundo, de eadem Divina voluntate etiam constat, quia Summi Pontifices, & Capitula Generalia pro speciali nostri Instituti scopo, DEO vacare jugiter, & profectibus animarum præfixerunt. Quid expressius de voluntate Divina requiritur? Sed ut nullus restaret circa Divinæ voluntatis beneplacitum dubitandi locus, Summus Pontifex PAULUS V. sapissimè vivæ vocis otaculo patribus Congregationis Italiae, ac deinde Patri Generali Congregationis Hispaniæ suam, ac perinde Divinam tribus expeditis Bullis patefecit voluntatem: in quibus etiam in Regna Ethiopia Missiones promovendas monebat, deprecabatur, ac tacitè compellebat. Durissimum est enim imperandi genus, ut quidam dixit, deprecari, qui jubere potest. Et quod vulgare est, preces Principis æquivalent præcepto. Ac denique ipsum summum Pontificem, non semel dixisse certissimè accepimus, se habere pro comperto nullam Religionem in Ecclesia DEI aptiorem esse nostram, ad opus Missionum; quare ipse Indulgentiam plenariam omnibus Religiosis concessit, qui publicè bis in anno suam renovantes professionem, Missionibus juvandas se offerrent.

D V B I V M VI.

Ad quam ex quatuor Regulis hæc Alberti Regula reducatur.

Quatuor sunt in Ecclesia DEI approbatas Regulas, quæ veluti quatuor perfectionis elementa sunt: & sub his quatuor omnes Ordines Ecclesiæ militare, communis tenet Auctoritatem Regularum sententia. Ceteræ verò Regulæ (si quæ sint) læ, quasi harum quatuor appendices, & quasi corollaria

appellantur, ut videre est apud Volartianum lib. 21. Geographia. Polydorum lib. 7. de inventione cap. 4. Genebrar. lib. 4. circa annum incarnationis 1285. Inter quatuor igitur prædicta Regulas prima fuit Basilij. Basilii enim in Orientali Ecclesia normam, ac vivendi Regulam Monachis Syriæ constituit. Docet id Antoninus 2. part. sua historia tit. 15. cap. 12. & esse hanc communem omnium Scribentium sententiam. retuli Cassianus in Catal. glo. mun. 54. consideratione. Basilio successisse Augustinum in Occidente, omnes etiam sine controversia tradunt. Post hanc sequitur Benedicti Regula, quæ tertium pre occupat locum. Ultimo Ecclesia à B. Francisco non sine magna utilitate Ecclesiæ edita est.

Carmelienses tamen sub Regula aliqua non militanti; sed propria habent statuta, quæ mutari possunt per prælatos sui Ordinis, ac proinde non reducuntur ad aliquam ex prædictis Regulis, sed proprio ordine, inter aliosque perfectissimo, & sub Constitutionibus Instituto gaudent.

De Regula verò Fratrum Carmelitarum vel Authores plurimi non meminerunt, vel ii, qui de ea sermonem instituunt, appendicem ejus, quæ D. Basilij est, non verentur fateri: licet alii ex Paulino, & Basilio; alii ex Joanne Hierosolymitano, & Basilio extractam tradant. Prioris sententia, nempe, quod Carmelitas sub Regula Basilij quondam in Occidentali Ecclesia militaverint, author est Antoninus 3. part. sua summa tit. 16. cap. 1. §. 8. prope finem, ubi sic ait: Sub Regula Basilij (quæ prima fuit) Fratres Carmelites alii quando fuerunt: quibus anno Domini 1247. Dominus Innocentius 17. addidit quasdam ordinationes aliquando per modum Regula, traditas eis à quodam Patriarcha Hierosolymitano, dicto Albertus, extractas à Regula Basilij cum quibusdam additis, &c. Hæc Antoninus: quem sequuntur plures alii gravissimi Scriptores, ut sunt Cassianus, in Catal. gloria mun. 4. part. consideratione 70. qui de Carmelitis loquens, ita ait: Carmelites præferendi sunt fratribus Prædicatoribus, sancti Augustini & Minoribus: quia primò fuerunt instituti: cum fuerint sub Regula B. Francisci, quæ fuit solam anno Domini 1218. Sentit idem Sylvester verbo (Religio 1.) num. 7. & Armilla eodem verbo; & Antoninum sequuntur turba Canonistarum, & aliorum Authorum: & præcipuè quantum ad id, quod asserit, Albertum dedisse Regulam mutuatam ex Basilio, cum eo sentiant Polydorus lib. 7. cap. 3. de ritum inventorum, Sabellio. libr. 5. Encaid. 9. & Platina: quorum etiam sententiam probat Author Theatri vitæ hunc anæ volumine 2. libro 3. folio. 4. 1.

Alii verò alia via procedunt, asserentes, Carmelitas non immediatè sub Regula D. Basilij fuisse, sed eam accepisse circa annum Domini 412. à Joanne Patriarcha Hierosolymitano, de quo supra mentionem fecimus. Hunc tradunt Regulam Carmelitis dedisse, extractam verò ex doctrina D. Basilij. Ita affirmat noster venerabilis ac celeberrimus Thomas Waldensis de sacramentalibus titulo 9. cap. 89. Pro qua sententia affect ibi Armacanum Hiberniæ Primatem. Censet idem Paleonydorus lib. 2. cap. 5. Plato de bono status Relig. lib. 2. cap. 22. Morigia lib. 1. de Origine Relig. cap. 301 & denique inter juniores Emmanuel Rodriguez in questionibus Regular. question. 1. de Origine Religionum, art. 5. & alii ordinis Historiographi.

Nobis vero in hac parte primum videtur, Carme-

Carmeli... se, & D. fuisse vid... est illor... Basilij fu... lymitani... Carmeli... per dura... sopra... Hierolo... te Græc... Latino... Floruit... tradidit... ferè im... 1205... Nec Re... gulari... Carmel... ex illis... gium... fuisse... cum nullo... cum c... per fir... nullum... N... ac de... ris di... filii i... omni... dive... possit... rem... Se... fitu... (positi... tita... reut... vita... sepe... tas... aer... ne... gu... Au... A... st... d... n... m... t... b...

Carmelitas nunquam sub Regula Basilii militasse, & D. Antoninus sine fundamento loquutus fuisse videtur. Nam in primis excogitari non potest ullum tempus, in quo Carmelitas sub Regula Basilii fuerunt. Regula enim Joannis Hierosolymitano, (ut supra part. 1. docuimus) tradita fuit Carmelitis circa annum Domini 412. & hæc perduravit usque ad Aymetici tempora, qui (ut supra etiam retulimus) institucionem à Joanne Hierosolymitano Carmelitis datam, & idioma te Græco conscriptam, Latine verti, propter Latinos in monte Carmeli commorantes iussit. Floruit autem Aymeticus (ut præcedenti dubio tradidimus) circa annum Domini 1141. Cui ferè immediatè successit Albertus, qui anno 1205. Regulam nobis concessit. Quo ergo tempore sub Basilii Regula Carmelitas vivere potuerunt? Et minus etiam probabile apparet id, quod idem Antoninus, & alii censent, Regulam Alberti extractam, ac desumptam fuisse ex ea, quam Basilii condidit. Cum potius, si nostra Regula cum Basilii, & aliorum Regalis conferatur, in nullo se ei eam, quæ Basilii est, referre videatur: cum ceteris vero frequenter concordet. Nam si per singula Regulæ nostræ capita discurtamus, nullum ex Basilii desumptum faciliè inueniemus.

Nec Regulam Carmelitis ex illius desumptam fuisse.

Nam primum, quod est de Priore habendo, ac de tribus votis ter vandis, (in quibus Regulæ disciplina consistit,) non mirum, quod in Basilii Regula inventatur: cum hoc commune sit omnibus Religionum institutis. Differt tamen in diversis. Nam quem Basilii in sua Regula *Præpositum*, sive *Abbatem* nominat, Albertus *Priorem* appellat.

Secundum & tertium Caput in quo de Eremitico, de cellularum singularitate, distantia & dispositione agitur, non solum à Basilii Regula petita non sunt, verum et omnino contraria apparent. Basilii enim cœnobiale, ac communem vitam in uno monasterio, sine hac cellularum separatione, in suis Regalis sæpe instituit. Albertus verò eremiticam vitam, ac solitariam deseruit.

Quartum verò Caput de communi refectioe traditur. An igitur quia idem in Regula S. Augustini & Benedicti inuenitur, nostra Regula ex Augustini & Benedicti Regulis desumpta est? Aut fortè, quia Basilii communem mensam statuit, & hanc suis Regulis Augustinus & Benedictus confirmarunt, Regula Augustini & Benedicti à Basilii emanasse dicenda erit? Sed quid moror in hoc? cum Regula Alberti communis refectioe mensam Eremitis non sternat, sed hoc ab Innocentio IV. additum fuisse constet?

Præterea Caput 5. nostræ Regulæ, quod de situ cellulæ Prioris agit, eam esse construendam juxta vestibulum monasterii tradens, nusquam in Regulis Basilii reperies.

Sextum verò de oratione ac meditatione continua nec apud Basilium, nec apud alios Religionum institutores sub præcepto cautum invenitur.

Septimum, quod circa Horas Canonicas, & Officium divinum persolvendum versatur, potius Benedictum quam Basilium redoler.

Octavum, quod de abdicando rerum usu, ac proprietate tractat, fortè Basilii est, quia omnium commune esse debet. Nam cum paupertatis votum, à quo hæc abdicatio provenit, Religionibus omnibus commune sit, quid mirum, si in Regula Basilii invenitur?

Nonum verò Caput de oratorio in medio cellularum erigendo, neque in Basilii, neque Augustini, neque alia cœnobitica Regula scriptum reperies. Hujus verò quod in eodem Capite statuitur, ut ad audienda missarum solemnia Fratres conveniant, etiam non meminit Basilii.

Caput verò decimum de Capitulo & correctione Fratrum agit, ubi autem in Basilii Capitulum, aut aliquid, quod illud sapiat legitur? Et ut omnia concludam, ubi Basilii jejunium ab exaltatione sanctæ Crucis usque ad Dominicam Resurrectionis suis monachis commendavit? ubi abstinentiam à carnibus decrevit? Certè nec de jejunio in Regula Basilii aliquid peculiare statutum invenio: & carniæ esum non solum non interdici, verum & expressè concedi video, ut patet in Regulis superioribus. *Interrogatione* 19. & 20. ubi Basilii aperte monachis, se nolle carniæ esum negare, fatetur.

De silentio quoque nocturno in Basilii Regula sermo non fit. Quod si de labore manuum in ea tractatur (quod quidem non inficior) hoc tamen laborandi studium ita fuit monachis Syriæ & Ægypti commune, ut nullus ad eorum consortium admittetur, qui alienæ artis mechanicæ munere non fungeretur. Nec solum in Orientalibus Religionibus id receptam comperies, sed in Occidentalibus apud Benedictum, Augustinum, & Franciscum idem statutum videbis. Quid ergo commercii, societatis, aut similitudinis Alberti Regulæ, cum Basilii institutionibus? ut prædicti Auctores ausi sint affirmare, nostram Regulam ex Basilii extractam, ejusque appendicem esse? cum tam latè, longèque inter se dissent.

Et certè inter hæc duo dicta Antonini, nempe, quod Religio nostra fuit aliquando sub Regula B. Basilii, & præterea, quod Regula Alberti sit extracta ex institutionibus Basilii, hoc secundum magis cum ratione ac experientia pugnat. Nam de priori non miror, quod, cum Religio nostra in remota Syriæ partibus commoraretur, ejus initia, ac progressus ab Antonino, & aliis Latinis Scriptoribus ignorarentur, & sic falli potuisse, existimantes sub Regula Basilii Carmelitas famularum DEO præstitisse.

Non parum prædictis obstare videtur nostri Ordinis Auctorum sententia. Nam Waldensis ubi supra & Paleonydorus & Mantuanus in *Apologia de antiquitate Ordinis* affirmant, Regulam nostram extractam fuisse ex Regulis Basilii. Huic objectioni respondetur, quod (ut ex Amphil. Iconii Episcopo, & ex aliis docet Paleonydorus lib. 2. Cap. 5.) Eusebius Cæsareæ Episcopus, cum primum Basilium agnovit, admirans profundissimæ sapientiæ ejus pelagus, vocatis quibusdam montis Carmeli Fratribus, in monte Didymi eis Monasterium constituit, cum quibus Basilii omni humilitate conversando, post mortem Eusebii meruit provehi ad summum Cæsareæ sacerdotii gradum. Et insuper addit Paleonydorus: Ille est Basilii, qui Monachorum institutum duplici sub forma composuit: unam per modum dialogi, & hanc ejus confratres Carmeliæ in monte Didymi assumpserunt: & eundem in Partium eligentes, de Ordine S. Basilii vocati sunt: aliam per modum commu-

communis admonitionis, quam S. Joannes 44. Hierosolymorum Episcopus suo libro inseruit, & Carmelitus tradidit. Sub hac Carmelita vixerunt quousque ab Alberto compendiosam regulam acceperunt. Hæc Paleonydorus.

Id mihi in hac re magis probatur (quod latius sum prosecutus libro 1. Cap. 10. de ordinis antiquitate) D. Basilium, præter regulas, quas monachus communiter in cœnobis degentibus composuit (quæ etiam inter sua opera habentur) aliam Regulam tradidisse his, qui solitariam vitam in Ponto Euxino agebant, quorum ipse simul cum D. Gregorio Nazianzeno collega fuit, ut sæpe tam ipse, quam Nazianzenus Epistolis suis repetunt. Consulendus de re hæc Baronius, qui hæc & alia D. Basilii gesta Tomo 4. circa annum 362. plena oratione scripsit. Et quantum mihi fas est colligere, hæc institutiones Basilium simul cum Nazianzeno composuit: ut aperte ipse Nazianzeno Epistola 9. demonstrat. Ab his fortè regulis, Eremitis illis Euxinum colentibus, impositis Joannes Hierosolymitanus partem aliquam suæ omni institutionum est mutuatus: à quo Albertus Patriarcha (ut infra dicam) suam Regulam accepit, & ideo Albertus dicitur suam institutiones à Basilio mutuasse. Quibus bene consonant ea, quæ nostri Ordinis Historiographi de Basilio dicunt: nempe, Regulam Joannis extractam fuisse ex Regula Basilii, non ex his, quæ inter scripta Basilii circumferuntur, sed de aliis Institutionibus, quas ipse Eremitis Ponti sive voce, sive scripto tradidit. Et ex hoc communis Authorum sententia occasionem sumpsit affirmandi, Carmelitas in Occidenti sub Regula S.B. sibi militasse.

Cur tam variè & ambignè sæpe Authores de rebus Ordinis Carmelitarum loquantur? Sed certe (quod verius existimo) horum avaritè & thorum errandi occasio non alia fuit, quam quod cum ipsi solum in Europa quatuor prædictas Regulas agnovissent, & Carmelitas neque sub Augustini, neque Benedicti aut Francisci Regulis viderent, ita tam suspicati sunt, sub Regula Basilii originem sumpsisse. Maxime, eum eorum injuria, utpote in Syria, & aliis remotissimis Regionibus peracta ignorarent. Nec mirum est, quod Historiographi Latini ea, quæ in tam diffusis partibus contingere, non cognoverint. Et hæc causa est, ut tam variè, tam incertè, & frequenter tam longè à veritate deviantes de hujus Religionis gestis loquantur.

Ex præditis igitur luculenter patet, Carmelitarum Regulam à Patriarcha Alberto eis traditam, non esse appendicem Regulæ Basilii, neque ad aliquam aliam ex quatuor superius allatis reduci. Quare cum omnino diversa sit ab illis, non jam tantum quatuor Regulæ, sed quinque inter approbatas erunt annumerandæ: præcipuè, cum Regula Alberti nec tempore (ut dictum est supra,) nec perfectione, ut jam pergitur explicare, aliis posterior sit. Patet etiam secundò, Albertum in sua Regula nulla ferè inseruisse, quæ antea in institutionibus Joannis Hierosolymitani non essent appositæ. Quod facile esse ostendere, per singula Alberti capita discutendo, ut probatur in Speculo Ordinis libr. 8. Capit. 4. ubi fustus demonstratur, prædictam Regulam ferè in omnibus, eam, quæ Joannis est, æmulari: præcipuè verò legenti Cap. 21. Joannis Regulæ, constabit, ab eodem circa oratorium, cellarum separationem, & silentium, idem quod ab Alberto fuisse stabilitum. Quare Albertus in sua Regula id so-

lum præstitit, ut, quod Joannes in dictis institutionibus suadendo in generali dixerat, Albertus statuendo in speciali determinaret. Ita expressè sentit Waldensis, de Sacramentali. tit. 9. Cap. 89. dum ait, Ordo Carmelitarum à Joanne Patriarcha Hierosolymitano Regulam vivendi Gratiè conscriptam accepit, quam pleniori post sub Alberto Patriarcha forma digestam inesse. Sentit ergo Waldensis in hac re nobiscum.

D V B I V M VII.

De perfectione Regulæ Alberti, nostræque Religionis.

Varia sunt in Ecclesia Religionum genera, quibus DEUS variis hominum conditionibus consultam esse voluit. Nam cum diversa sint hominum ingenia, variaz propensionis, nec pares omnibus vires insint; unus enim d. liget solitudinem, alius frequentiam gaudet, alius libertatis legit, alius operatur, vel orat: non sine divino consilio, Religionum institutum in multas professiones, stud. aq. dividitur: & ut recedat Nestorius Abbas apud Cassianum Collatione 14. loquitur, Quidam summam intentionis suæ erga Eremiticam, & cordis consistunt puritatem: ut in præteritis ELIAM, & ELISEUM, nostrisque temporibus beatum Antonium familiarissimè DEO persiludinis silentium cohasisse cognovimus. Quidam erga institutionem Fratrum, & pervigilium cœnobiorum curam, omnem studij sui sollicitudinem dederunt. Quisdam Xenodochij, & susceptionum piæ curam, alij intercessionem, quæ pro miseris ac oppressis impenditur, exequentes, aut doctrina instanter, aut elemosinas pauperibus largientes, inter magnos, ac summos viros vigerunt. Hæc Nestorius ut supra. Hoc autem singulis uniuscujusque artis ac vitæ professoribus innam cernimus, ut illam omnibus aliis excellentiorem existiment, ac variis laudibus effertant: quod multis exemplis in artium professoribus reuocet. Laudant enim iurisperiti suam artem, ut eorum disciplina nihil parent conferendum: ab hac enim totius mundi administrationem ac præctam disciplinam pendere putant. Medici vero nihil humano generi eorum facultate utile esse cognoscunt. Philosophi hæc omnia, tanquam vitia & caduca, aspiciantur: nihilque sublimius ea disciplina exclamant, quæ à terrenis his rebus homines abducos, ad caelestem contemplationem convertit. Theologi denique (ut alios intemittam) tanquam cum DEO versantes, ejusque arcana penetrantes, scientiarum omnium famulatum Theologie debent contendunt. Adeo enim unicuique pulchrum, ac excellens suum institutum videtur, ut omnibus aliis præferendum merito censent. In quo, de propria facultate & instituto, à nobis lato judicio nescio quid proprietatis ac philantia lateat: nam, dum de professione propria quis gloriatur, in sui laudem ac commendationem, suæque artis gloriam teroquet.

Idem quoque in suscipiendis religiose vitæ institutis plerumque accidere videmus, ut quod propriè sibi quisque magis accommodatum videtur, id Religionum solum ut præstantissimum jactet: cetera verò pro nihilo ducat. Ex quo variæ sunt inter Religio-